Summering av case

Society Summit 2025

Innehåll

Trygga klassrum 3
Lärmiljö för vård och omsorg 3
Ökad AI-mognad inom skolan 4
Idéburet offentligt partnerskap 4
Samverkan mellan skola och arbetsliv 5
Stärkt näringsliv och samhällsutveckling 5
Socialt byggande 6
Society Summit Youth - Ökat välmående bland unga 6

Trygga klassrum

Ett tryggt samtalsklimat är avgörande för barns och ungas utveckling, men skolan saknar ofta förutsättningar att skapa det. På Society Summit 2025 presenterades *Trygga klassrum*, en metod från UngHästen, Västerbottensteaterns ungdomsavdelning, som bygger på teater, lek och värderingsövningar för att skapa dialog, bygga relationer och stärka skolpersonalens förmåga att bemöta svåra frågor. Fokus låg på vuxenvärlden, just för att kunna stötta barn behöver de vuxna först stötta varandra.

Innehållet tog sin utgångspunkt i tre huvudfrågor:

- Hur bygger vi en samtalskultur där elever och vuxna vågar provprata, lyssna och snälltolka - även när åsikterna går isär?
- På vilket sätt kan skolor och andra aktörer arbeta tillsammans för att skapa ett tryggare lärande - även i komplexa miljöer?
- Hur kan teater och kreativa metoder ge verktyg för att förebygga mobbning, minska frånvaro och öka arbetsglädjen?

Trygga klassrum visade hur vuxna kan bygga tillit, förstå varandra bättre och skapa ett gemensamt språk för trygghet. Resultatet: starkare team, tryggare elever och skolor där både barn och vuxna får möjlighet att växa.

Lärmiljö för vård och omsorg

Äldre är en grupp som riskerar att drabbas särskilt hårt av den snabba samhällsomvandlingen. Samtidigt står vård och omsorg inför utmaningen att säkra en kompetent och trygg arbetskraft i en tid av förändring. *Lärcentra* är ett exempel på hur utveckling kan ske inifrån den egna verksamheten.

Det som började i en grå källarlokal 2020 har vuxit till en unik lärmiljö baserad på vetenskaplig grund och vårdnära erfarenhet. Genom learning by doing får medarbetare möjlighet att tänka, känna och göra tillsammans och därmed utveckla både förståelse och färdigheter. Under 2024 erbjöd Lärcentra närmare 3 000 utbildningsplatser inom allt från introduktion till klinisk träning.

För att möjliggöra verksamheten lånas ett 40-tal utbildare in från vård och omsorg, tillsammans med pedagoger från utvecklingsenheten. Under hösten 2025 flyttar Lärcentra till nya, större lokaler - en milstolpe som skapar utrymme för fortsatt utveckling och fler samarbeten.

Vinster med satsningen:

- Trygga medarbetare med ökad förståelse för sitt uppdrag

- Tydlig plan för intern kompetensutveckling
- Stark samverkan med skola, universitet och andra vårdgivare
- Pedagogik grundad i forskning och beprövad erfarenhet

Ökad AI-mognad inom skolan

Generativ AI har på kort tid förändrat förutsättningarna i både undervisning och administration. Inom Skol- och fritidsförvaltningen i Helsingborg valde man att möta utvecklingen med nyfikenhet, kunskap och modigt ledarskap.

Med utgångspunkt i ett beslut från utbildningsdirektören inleddes våren 2023 en omfattande AI-satsning. Samtliga 150 chefer erbjöds en fördjupande workshop med fokus på AI och innovation, vilket lade grunden för ett brett kompetenslyft i hela organisationen.

Arbetet har fortsatt genom utbildningar, workshops och stödinsatser för alla medarbetare, från ledning till pedagoger. Fokus har legat på att skapa en gemensam kunskapsbas och ge stöd i att använda AI som ett verktyg för lärande och utveckling. Etik, ansvar och säkerhet har varit centralt under hela resan.

Satsningen har inte bara gett effektiva arbetssätt och starkare nätverk, den har också rustat både personal och elever för en framtid där AI är en självklar del av vardagen.

Vinster med satsningen:

- Gemensam grundkompetens om olika AI-verktyg
- Likvärdig tillgång och användning
- Tydlig styrning och stödorganisation
- Kraftfulla nätverk
- Handlingsberedskap i undervisningssituationen
- Nya, effektiva arbetssätt

Idéburet offentligt partnerskap

Hur kan idéburna aktörer och offentlig verksamhet samarbeta för att möta samhällets komplexa utmaningar? Den 27 maj samlades representanter från kommunen, föreningslivet och idéburen sektor för att utforska potentialen i idéburet offentligt partnerskap, IOP.

Medverkade gjorde bland andra Famna, riksorganisationen för idéburen välfärd, som delade kunskap och erfarenheter från de över 500 pågående IOP-avtal som finns runt om i Sverige. Genom konkreta exempel och reflektioner fick deltagarna en inblick i hur denna avtalsform kan användas för att bygga tillitsfulla relationer, där lösningar formas gemensamt snarare än i förväg.

Mötet lyfte vikten av långsiktigt samarbete, ömsesidig förståelse och ett gemensamt driv att förbättra samhället tillsammans.

Samverkan mellan skola och arbetsliv

Hur kan skolans undervisning kopplas till verkligheten på riktigt? Genom modellen MOA (Modern Arbetslivsorientering) bygger skolor och arbetsliv i Skellefteå nu upp ett långsiktigt och strukturerat samarbete.

Modellen ger elever återkommande, åldersanpassade möten med arbetslivet från tidig ålder, med syftet att stärka förståelsen för olika yrken, branscher och vägar vidare. Det handlar inte om enstaka insatser, utan om att skapa en hållbar struktur där arbetslivskopplingen blir en naturlig del av undervisningen.

Genom att koppla aktiviteterna till läroplanens mål får eleverna möjlighet att träna på att använda sina kunskaper i verkliga sammanhang, vilket stärker både motivation, lärande och framtidstro. MOA är ett tydligt exempel på hur skola och samhälle tillsammans kan rusta nästa generation för arbetslivet.

Stärkt näringsliv och samhällsutveckling

Hur vänder man utvecklingen när framtidstron sviktar? I början av 2000-talet förlorade Bodens kommun både invånare och förutsättningar, men genom målmedvetet samarbete mellan kommun och näringsliv vände trenden.

2014 låg Boden långt ner i Svenskt Näringslivs ranking över företagsklimatet. Idag är kommunen en av Norrlands bästa och sticker ut både genom toppresultat i SKR:s mätningar och sin långsiktiga förbättring i företagsklimatet. Nyckeln? Ett starkt, ömsesidigt och flexibelt samarbete.

Genom initiativet *Boden Tillsammans* har näringslivets olika aktörer gått samman med kommunen i en gemensam organisering. Här sätts mål, provas idéer och utvecklingsprojekt drivs framåt - alltid med tydlig förankring i det lokala behovet. Resultatet är ökad attraktionskraft, ett bättre samtalsklimat och större handlingskraft inför den samhällsomvandling som sker just nu.

Det är inte enskilda åtgärder som gör skillnaden, utan relationer, dialog och ett tydligt gemensamt ansvar för platsens utveckling.

Socialt byggande

Hur kan civilsamhället bidra till fler prisvärda och hållbara bostäder? Egnahemsfabriken och Orust kommun berättar om sitt arbete inom socialt byggande, där människor går samman i byggemenskaper och själva är med och skapar sitt framtida boende.

Modellen bygger på delaktighet, samarbete och lokal förankring, oavsett om det gäller flerbostadshus, radhus eller villor. Bostäderna håller hög kvalitet, men blir ofta billigare tack vare engagemang och gemensam planering.

Socialt byggande främjar inte bara jämlikhet, livskvalitet och gemenskap, det skapar också fler vägar in i bostadsmarknaden.

Umeå kommun delade också med sig av sitt arbete med social konsekvensanalys i detaljplanering, ett verktyg för att säkerställa att samhällsbyggandet gör skillnad där det behövs mest.

Society Summit Youth - Ökat välmående bland unga

På Society Summit Youth fick ungas idéer och perspektiv ta plats i samtalet om framtidens samhälle. En panel med ungdomar från hela Västerbotten samlades och diskuterade hur man kan stärka välmåendet bland barn och unga i regionen.

Förslagen som togs fram under dagen presenteras gemensamt vid dagens slut, där beslutsfattare och experter bjöds in att lyssna och ta idéerna vidare. Syftet var att skapa verkligt inflytande, där ungdomars erfarenheter och tankar blir en del av samhällets utveckling.

Arbetet med resultaten från Society Summit Youth pågår. Kommuner som Malå, Skellefteå, Vindeln och Norsjö arbetar vidare med idéerna genom dialoger, idéverkstäder och samskapande hackathon med fokus på att ge unga en tydlig röst i frågor som rör deras egen framtid.